

* * * * *

* * * * *

* * * * * : ר א י ר ו ן * * * * *

* * * * * ע ם א ל י ע ז ר ב ן - י ע ק ב ו * * * * *

* * * * *

אח אליעזר דאיינזתי כבר לפני חודש ימים, לעת שובו הביתה בתום 10 שנות עבודה בריכוז המרוד לנבייה ושיכון מטעם התק"ם. אלא שאירועי החגים למיניהם לא הותרו מקום במידה מספקת מעל דפי "היומן", על מנת להתייחס כראוי לשיחה ולכל הבעת התודה ולשפע הודוברים שמעידים על היוזמה ועל הניצוץ, על היחס האישי לקיבוץ הבודד ועל הדאגה הכוללת מטעם התנועה ולמען "הקיבוץ" באשר הוא.

מסירותו של אליעזר בזה לביטוי בכל מכתב פרידה, אם ב"פרוזה" ואם ב"פיוט". וכי לא כך אנו מכירים את אליעזר משך כל השנים: מה שהוא לוקח על עצמו - הוא לוקח "בכל לבג".

אח 10 השנים של הגיוס למחלקת הביטוי אפשר, למעשה, לחלק לשניים, ביחס 2:8.

(ודומים הדברים לאותה הכוונה, שהצטייה מלא - וחצייה השני - ריק ...)

8 השנים הראשונות, שהן "לפני סגירת הברז ...

2 השנים האחרונות שהצטייבו ב"שיתוק" - פחות או יותר - בתחום ההשקעה הצרכנית.

כולנו מודעים היטב לשתי העשירות האחרונות, משום שטבעו של האדם עד תמיד למה ש-

"אין לו ...". מה עוד, ששנתיים אלה קרובות אלינו בזמן, ובמציאות המתמשכת של "שיתוק"

אנו חיים. על כן, טוב בעשה אם נפנה לדקות מספר את המבט אל "החצי המלא", ובדלה

מתוך השיחה עם אליעזר את 8 העשירות הראשונות של פעילותו בתחום הבנייה הקיבוצית.

(כדוגמה מן הסתם - יושמו לנו הקיבוץ שלנו עצמו:

לפני כעשר שנים היגענו - סו"ס - להחלטה לעבור ל"ליבה המשפחתית".

עד שהושלמו ההחנות הראשונות בגוש הגדול של הבתים "הדו-קומתיים" - עברו עוד

כשנתיים. (ואולי שלוש ... מכל מקום הנכד שלי, שלומד כיום בכיתה א' עוד

"הספיק" להיוולד לתוך המציאות שלפני הליבה המשפחתית ...) ומאז חלה תוך תקופה

קצרה של 2-3 שנים אותה תנופה, שהקימה בתים חדשים והרחיבה בתים לדור השני ועוד ...)

יומן הקבוצה * מעין צבי * מספר 1755 * 11.5.90

11/11 106 158/11 אן יצוי (הצעה)

את העשייה בתחום הבנייה למען "הליבה המשפחתית" מסכם אליעזר במלים אלה:
 "שמרנה השנים הראשונות היו מאד פורייות. כשהתחלתי היו 34 קיבוצי "האיחוד"
 בתהליך של הכולמת דירות לליבה משפחתית, ועוד כ-30 קיבוצים בשלבי גישוש
 לקראת הכרעה בגושא זה. עם יצירת התנועה הקיבוצית המאוחדת נתקבלו עוד 8
 קיבוצים מן "המאחד" שכבר עמדו בתהליכי בנייה.
 כיום - מתוך כ-100 קיבוצים ומושבים שיתופיים, המגיעים לידי 175 - מצויים
 172 ישובים מן התק"ם בתהליך של ליבה משפחתית. ישירות הנותרים - עברו אל
 הליבה המשפחתית דה-פקטו ללא בנייה. "
 (בקיבוץ הנרצף התחברו בשלב מאוחר בהרבה יותר - ועד שהתנועה צתבה את הסכמתה
 לשיטת הליבה האולטרטטיבית, החלו הקשיים הפיננסיים בתנועה. כיום - 18 בלבד בתהליך
 של בנייה, 18 - בתהליך של תכנון; ואילו כ-50% מן הקיבוצים עברו לשיטת הליבה
 המשפחתית מבלי להרכיב דירות.)

ואליעזר מתאר את התהליך הדיפלומטי המורכב, לד מחוייבת התנועה הקיבוצית בפנייה למשרד
 הביזוי והשיכון, התלוי במשרד האוצר, שמשפק את התקציב הכולל. ואילו הקיבוץ גופא -
 משועבד גם למערכת הבנקאית. ההצלחה על "הזכאות" לקבל משכנתאות והלוואות בתנאים מצויינים
 אינה מבטיחה עדיין את... הנזילות הכספית.

אך, לדבריו של אליעזר ייאמר, שהצליח בשלב זה הקרוי "המאבק על הזכאות של הקיבוצים":
 "משך שנים היה מאבק בין הקיבוצים על "זכות-קדימה" בתור להלוואות לבנייה,
 כי היחס אף פעם לא היה 1:1. כאן גרמתי לשיבוי עקרוני, ולדעתי - זה שיבה
 בצורה משמעותית ביותר את "האיחוד לזכאות", ובשנים הראשונות, טרם חלו
 הקשיים עם הנזילות הבנקאית, מהפכה זו שבתחילה גרמה לתנופה עצומה של בנייה.
 והרי יש לצר חוק בפלא במדינת ישראל, לפיו יש זכויות והטבות בתנאי שיכון
 מסיבות מוגנות ורבות: זוגות צעירים, עולים, רווקים מגיל מסויים, משפחה חד-
 הורית ועוד ועוד. הצלחתי לחולל כאן מהפך בתפישה, של "הקיבוץ" זקוק לבתיים,
 אלא בהתאם לרעלי הזכאות, על-סמך החוק לכל אזור - מצטרות הנקודות לזכאות
 למשכנתא בתנאים נוחים.

ולהפתעתי, לא גאלצתי להיאבק הרבה בתוך משרד השיכון, כי דוקא "ראש המנהל
 לבנייה כפרית" הלך עימנו, בציגי התק"ם. וארגנו את הדברים בחוברת של
 "תקבוצים" שתוכל לשרת גם את הפעילים שאחרי.
 ויש, כמוגן, התחשבות במצב הכלכלי של כל קיבוץ, ותנאי החוזר של הלוואות -
 מותאמים לכך. נכון, הבנקים יחד עם האוצר - יכולים למצוא את פתיחת "הברז"
 אם הקיבוץ המסוים אינו עומד בתנאים של החוזר החנו הכללי שבצטבר. פה יש רק
 דרך אחת: לשכס עצה, מאיזה תקציב מאושר (כלכלה, למשל) להעביר לצורך
 הבנייה. דבר זה אפשרי, בזכות תנאי החוזר של ההלוואה - משך 30 שנה וללא רבית!

יא"ן אס אג"ג ין י"ג

שיחה על קפה ועוגה עם אליעזר בן-יעקב היא כמו "סמינר מרוכז" בנושא הבידון.
וכרגיל - יותר משועשע רוצה ליבוק, הפרה רוצה להיבוק ...
בצרף כאן מילים אחדות מתוך שפע הדברים שבאמרו במסיבות הפרידה למיניהם:

"... אליעזר מסייר ברחבי התנועה, רואה מקום פנוי בקיבוץ פלוני, שטח מתאים
בקיבוץ אלמוני (ואצלו כל שטח מתאים) ומיד מכבס ומשכבס את מוסדות הקיבוץ שיש
למלא השטחים הנבויים... אחד הדברים שהיו מדגישים ומדאיגים את אליעזר:
מה יש ללכת למשרדים ולבנקים ע"מ לפשר חבאי מימון ואח"כ לא להשתמש בו?!
... במגעיו עם מוסדות חיצוניים כמו משרד השיכון, המרכז החקלאי וכו' ידע
אליעזר כיצד לתמרן ומה ניתן להשיג ועל מה חבל לדגור. איזה רספקט היה להם
לגביר! נמות שצראו מכשולים לקיבוצים, בידיו היו כקלפים גלויים, ועם כל
הכבוד שהיה רוכש להם (והיה רוכש!) שיחק גם בקלפים הב"ל ...
... ולנסוף המלצה: מי שלא ביקר באתר ההיסטורי, חקלאי, ארכיאולוגי, ארץ-
ישראלי המוקם סביב ובתוך ביתו של אליעזר, כדאי לו לביקר; גם יראה דברים
יפים, גם יזכה להגדרות מצוינות - סוכת-תמיד מקבלת את האורחים מסוכות לסוכות,
וכדאי לנא עכשיו, כי האיזור עומד לפני הרחבה ושיפורצים. והמימון - תרומות...
תודה! דבי הרמתי"

עד כאן דוגמה של "פרוזה" - ולקיבוץ דוגמה של "פיוט":

יש דברים מרובים חשובים בעולם יש בית והוא רק צדיף או צדיפון,
החשוב מכולם - ביתו של אדם. יש בית והוא רק אוהל קטון,
וכמו שאדם מאדם הוא שונה - יש בית והוא מצע על קש,
כך שונים הבתים שאותם הוא בונה. ומה שחשוב הוא - "איך המרגש".

ועל כן בה חשוב להזכיר ולזכור
כי על בית צריך להגן ולשמור
כי רבים דברים יקרים בעולם,
אך אין בה יקר כביתו של אדם!

לאליעזר! על פעילותך הגרוכה
לקידום הבנייה גישורית תק"ם -
מזכרת מביקורך בחולצה (8.2.90) *

יומן הקבוצה מעין-צבי * מספר 1755 * 11.5.90
